

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броя. —
Цена му є на год. 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год. 1 ф. а.вр.

БРОЙ 10.

У Новоме Саду, 14. Марта 1859

ГОД. VI.

Светыхъ четрдесетъ Мученника.

На триста година после Христа за владе цара Константина, али пре него што се овай у Христову веру обратио быо, Мучитель Ликинѣ, кои є у Азиѣ владао, изда заповестъ, да се сви христїяни римскимъ боговима кланяти имаю, и кои то небы учинио, да се страшнымъ мукама умори. У граду Севастїя, кои се другчїе и Никомидїя зове и у Арменїи лежи, налазило се тада едно оделенѣ цареве войске, коє се звало дванайста Легїя. У Легїи той было є 40 войника, кои се непорочнымъ и добродѣтельнымъ животомъ одликовали, и были храбри, юначїи и точни у испуњаваню своихъ дужностей. Сви ови были су христїяни.

Кадъ се овой войски заповестъ прочита, да се свакій войникъ идолима поклонити има, тада оныхъ 40 войника' излѣу изъ реда и признавши явно да су христїяни, рекну, да се они идолима поклонити неће, нити ће бездушнымъ делима човечїихъ руку жертву приети. На то буду одведени предъ судїю кои имъ строгомъ каштигомъ претити стане, ако заповестъ неизврше; но они одгворе, да нема те силе на свету, коя бы кадра была нѣи одъ свете вере одвратити. Тада ихъ судїя даде немилостиво избити, у ланце окovati и у тавницю бацити, где су 8 дана лежали. После тога буду изведени предъ войводу, кои є быо заповедникъ надъ целомъ томъ войскомъ, и пошто я предъ овымъ смѣло и безъ найманѣга страха исповеде Христа, буду сви на смрть осуѣени.

У то време была в яка зима, притомъ в горнякъ ветаръ страховито дувао, и съ тога в зима іоштъ люѣа была. Судія заповеди да се христіянски войници голи, наги у езеро баце, те да се тамо посмрзаваю. Ово в една одъ найужасніхъ мука', кою в само найзверскіе срдце измислити кадро. Али 40 войника' неуплаше се одъ те грозне муке, него отиду одма на одреѣено место, поскидаю са себе хальине, и наги уѣу у езеро кое в было кодъ града Севастіе. Место за мученѣ одреѣено в было хотимице близу топлого купатила, да може свакій осуѣеникъ, чимъ се Христа одрече, у купатило уѣи, и своме страданю край учинити.

Три дана су мученици у води грозну муку подносили, три дана су подъ найлюѣимъ боловима лагано умирали, али ипакъ сви осташе постоянни, еданъ в другогъ наговарао да юначки подвиге смртне заедно издрже, и овако су се сви скупа Богу молили: „Насъ четрдесеторица емо у ово езеро ушли. Дай о Господе, да сви четрдесеторица примимо одъ тебе венце мученичке, и да ни еданъ безъ венца неостане. Четрдесетъ в брой частанъ, еръ в Мойсей 40 дана' постио па в заповести одъ тебе приміо; и Илія в постомъ одъ четрдесетъ дана' удостоіо се видити лица Твога.“ Молитва светыхъ мученика' испузила се, али другчіе него што су они мислили.

У край езера поставлѣна беше стража да пази на мученике. Сви стражари ноѣу засне, само еданъ на стражи остане. Овай спази велику светлостъ и види сѣйне и дивне круне надъ главама светыхъ страдалица, али нів было 40 круна' него само 39. А то в зато, што су едномъ страдалцу муке додіале, па в крадомъ одъ другихъ изишао быо изъ езера и отишао у вруѣу кунку съ намеромъ, да се Христа одрече; али чимъ у купку уѣе, згоди га ударъ, и онъ

издане. Тако е несрећникъ овај желећи сачувати земальскій животъ, изгубио и земальскій, ал' и вечный. Но Божія благодать, кое се овај лишио, излила се на другогъ човека. Онај стражаръ, кои е сѣйне вѣнце надъ главама светыхъ страдалаца' и смрть одпадникову видио, свуче са себе хальине, скочи у воду, дође међу мученике, и повиче: „Я самъ христіанинъ. Господи, Боже мой, я веруемъ у тебе, у кога верую ове твое праве слуге. Прими и мене, господи, причисли ме къ овима, и удостои ме да за тебе мученъ будемъ.“ — И Богъ даде овоме страдалцу, те е и онъ надъ своіомъ главомъ сѣйный венацъ победе угледао. Тако обрадовани овимъ новымъ другомъ свети мученици съ нѣмиме заедно прославляху Бога.

Напоследку, кадъ се мислило да су се већ сви страдалци скончали, буду они изъ воде извађени, и на кола натоварени, да се на спалиште однесу. Губители опазе да е најмлађи страдалацъ, кои се Милитонъ зваше, іоштъ у животу, и хтедоше га на страву оставити, у надежди, да ће се онъ Христа одрећи кадъ къ себи дође. Овај Милитонъ имађаше матеръ, коя беше пука сиротица. Кадъ она опази да губители хоће да сына нѣвогъ поштеде, приступи къ нѣму и нађе га само толико у животу, да е іоштъ болове осећати могао. Съ угасавајућимъ се и изнемоглимъ очима гледаше страдалацъ свою милу майку. И мати осећаше горку болю, гледајући страшну смрть свога чеда, али ипакъ съ духовномъ крепошћу опоминяше га да буде постоянъ у вери и да претрпи до конца. Шта више, она га сама своимъ рукама однесе и метне на она кола, на којима су мртва телеса нѣговихъ са-страдалаца на спалиште ношена, да и у смрти съ оными буде, съ којима е заедно толике муке за Христа претрпио. За колима ишла е мати Милитонова пратећи свога

сына и нѣгове састрадаце на место где имъ телеса поганици ватромъ сапалише.

Дивный е ово примеръ духовне крепости, какавъ е само вера православна произвести кадра. Да нису ови свети мученици живу веру имали, то бы они веѣма ценили были свой животъ, земальско благоданѣ, и заповестъ свога незнабожногъ господара, него заповестъ божию; а Милитонова мати да нѣ имала крепости духовне - коя се одъ живе вере у Бога раѣа, небы могла найвеѣу жалость свою, смръть сына свога тако юначки поднети.

Св. Василіе Великій, св. Григоріе Нисскій и други знаменити свети отци говорили су и списали похвална слова у славу 40 мученика; а света православна црква чинеѣи споменъ овимъ страдалцима 9. Марта сваке године, одредила е да се на данъ тай, осимъ ако у неделю пада, преѣосвеѣена служба Божія служи и да се на нѣой апостолъ и евангеліе чита.

Разговоръ свештеника съ христіани о томъ да неваля у гѣвору употреблявати срамне речя.

Свештеникъ. Мени се чини брате мой, да се теби неѣе допасти ова моя данашня посета. Ал' шта ѣемо? Мы се обично у првый махъ ердимо, кадъ намъ ко истину у очи рекне, а после кадъ к' себи доѣемо и размислимо добро о ствари, онда и сами се уверити можемо, да е онай кои насъ е саветовао, право имао, па му іошъ захвалюемо, и поправимо се. Тако баремъ бива кодъ паметныхъ и разборитыхъ людій.

Парохіянинъ. И я држимъ да е гріота одъ Васъ непримами савета. Ко бы насъ и могао болъ одъ Васъ учити и упуѣивати на добро. Мы смо люди прости, и у гресима огрезли.

Свешш. Порокъ о коме самъ намеранъ съ вама говорити, постао е готово обштински; мало ихъ има да насъ међу нашимъ людма, кои тымъ порокомъ заражени нису. Зато ми е мило, што се овде кодъ тебе скупило велико друштво, па ће баръ сви моћи чути што говоримъ. Сећашъ ли се како си прошасте неделъ кадъ си кући ишао, говорио неваляле погане речи.

Парохіянинъ. Е, отче, я самъ онда было знашъ мало весео; ишао самъ изъ гостию.

Свешш. Но ты си ипакъ было при себи, и знао си шта говоришъ. Што трезанъ мисли, то піянъ говори. Да се ниси навикао у трезвеномъ станю неваляле речи говорити, небы ихъ было ни піянъ на своя уста изговарао.

Парохіяни сви заедно. Отче, та то е нашъ простачки обичай да тако говоримо. Сви смо мы такови.

Свешш. Тако е жали Боже. У целомъ нашемъ селу, едва ћешъ наћи неколико скромныхъ людій, кои викада не псую. Сви остали псую, и говоре срамотне речи безобзирке. Па већъ и деца се ваша изъ малена на то уче! — Вы сте се тако привикли псованю, да већъ многи изговараю те речи као неке пословице. Ако у ютру марвинче ранишъ, а ты му псуешъ то и то! Ако ти когодъ одъ млађихъ неуреди добро посао, ето тебе опетъ где га псовкомъ исправляшъ и карашъ. Ако сынъ отца, или жена мужа разсерди, понавля се та иста исторія. Многи одъ васъ до таквога су безобразлука дошли, да и предъ свештеникомъ псую, а има ихъ на жалость, кои као погавици псую кретъ, законъ, свеца, и — страшно е и казати, самога Бога! Невалялый тай обичай прешао вамъ е у наравъ; многи се убезекну, кадъ имъ кажемъ да е гріота псовати, а неки се и диче тымъ невалялымъ обичаемъ, и псуюћи држе себе за юнаке и разумњаке, а овамо нема горихъ страшльивица' и лудака, него што су они.

Парохіянинъ. Неки путъ не бы хтео отче псовати, ме алиразлюте . . . !

Свешш. Па заръ ти псовка помаже у томъ случаю. Заръ ти в онда лакше кадъ опсуешъ. Знамъ я любезный мой да имаде много люди, кои кадъ се разсерде псую, али ти рекао бы, као да хоће зло іоштъ горимъ да учине; порокъ хоће да с' порокомъ излече! Болъ бы было да се уместо тога прекрете, и да одђуте па бы ихъ прошла лютина и савъ едъ. — Међутимъ пытамъ я васъ, есте л' вы кадгодъ размишляли о томъ како в великій грехъ псованъ, и како шкоди онъ благоднравности.

Парохіянинъ. Научите насъ, отче. Можда ћемо се мы лакше поправити, ако дознамо, како в великій грехъ псовка.

Свешш. Псовка в грехъ, кои се забранюе у седмой заповеди; псовка в путъ къ развратности, она в речма извршена развратность. Где се псуе, ту се у полакъ появлюе и нечистота, а нечистота в грехъ смртный, као што изъ науке христіанске знате. Кадъ в господъ Іисусъ Христосъ распетъ быо, онда га в онай разбойникъ што в быо на левой страни грдио, а грдили су га речма и они поглавари и старешине кои су викали: „А, а, то в онай што вели да в кадаръ разрушити цркву и за три дана ю сазидати!“ Св. апостоль Павле, захтева да се скрнавe речи међу христіянима не говоре, да имъ ни имена нема. (Ефес. 5. 3, 4).

Псовка скрнави и наше уображенъ, и слухъ, и языкъ и владанъ наше. Єли могуће да човеку предъ очи неизлазе невалялства, кадъ неваляле и срамне речи на уста своя произноси? Слухъ нашъ, кои треба да пази само на чисте и полезне речи, са гадныхъ нашихъ речій кужи се и скрнави. Єзыкъ, кои бы требало да слави Бога, обезсвећуе се псованъмъ. Помислите само, нів ли гріота, онымъ истымъ єзыкомъ,

— коимъ призивате име Божіе, име отца и сына и светога Духа, — развратне и гнусне речи говорити. Па што е іоштъ страшніе. Вы примате на своя уста св. тело и крвь Христову, па на та иста уста говорите погане речи. Напоследку люди доброга владаня, кадъ васъ чую где говорите коекакве гадне речи, одъ тога се сгаде, ожалосте, а многи се съ тыхъ вашихъ речій покваре и пођу вашимъ трагомъ.

Но да видимо, кога вы грдите, и коме досађуете съ вашимъ викомъ и псовкомъ? Своє жене, коє вамъ децу рађаю, своє матере; коє су васъ родиле и одра- ниле. О, како е то гадна неблагодарность! Пытамъ я васъ, могу ли они добро се владати, кои често псују? Та тїи люди обично и сами признаю да су и деломъ не- валяли, само што се іоштъ и диче са своимъ невалял- ствомъ. Я готово немогу ни веровати, да човекъ, кои радо псує, ніе и развратенъ. Особито е гадно чути старе люде и родителъ, где псују предъ женама и децомъ.

Єдна жена. Тако е, частный отче, па опетъ наши мужеви често говоре погане речи и у присутству сво- ихъ одраслыхъ вѣерій? Само да знате колико између насъ съ тога греха (т. е. свађе) бива.

Свешш. Видите, каква се темельна тужба противу Васъ доноси! Видите, како сте вы яко у невалялство забраздили! Доиста се човекъ мора чудити, одкуда у васъ тай невалялый нехристїански обичай. Тай се оби- чай само ђаволу може допадати а никомъ другомъ. Онъ васъ и наводи на тай поганный грехъ. — А да ніе и међу вама коя, што непристойне речи говори? (къ женама окренувши се)?

Парохїяни (готово сви заєдно). Што е истина, истина, отче. Жене непсују. Само погдекоя се нађе, ал' то су безобразнице, што немаю стыда ни поштена.

(Свршиће се.)

О чуваню здравля.

(Бдна лекция за неделюшколце.)

1. о светлости.

Светлостъ е за здравлѣ и животъ врло потребна, и свакоме е створеню тимъ нуждния, што е ково савршеніе. Дете чимъ се роди на светъ, одма светлостъ тражи, и тако се непрестано за нѣомъ скређе, да много равроко остане, ако га мати непази и незакланя, или онако неокређе, да право онамо гледа, одкуда светлостъ долази. Како дете, исто се тако и свака кличица, сваки стручакъ травице, чимъ е изъ семена пукао, и сваки листакъ текъ што се изъ пупка промолио, къ светлости вив. Метни ихъ у мракъ, у лагумъ или подрумъ, непрестано ће се на ону страну савияти, одкудъ имъ светлости ма зрачакъ допирало буде. Покушай ихъ ту свакояко обртати и премештати, расте ће у висъ, и косо и поземлюшке и стрмоглавце, ако ихъ тако светлостъ осиявала буде.

На светлости све растинѣ и животинѣ најлепше уврасте. Покушай разсадити одъ истотъ цветнѣгъ семена некое по местима, где светлостъ недопире, а некое по местима, где непрестано сунце сия, и зачудићешъ се колика е разлика: оно у мраку изаћиће кржаво јадно и богалесто, а оно на светлости велико, снажно и лепо, едва ћешъ самъ веровати, да е одъ истогъ семена.

Покушай одузети светлостъ, онога ће се часа све разболети и пропасти. Унеси најлепши цветъ и затвори у таму, до кои данъ савимъ ће избледити, ни познати га нећешъ. Найрумения ружица у соби цвѣтајући изађе бледа, едва се као магла руменило опажа. Најбелѣи цветъ изађе бледъ, ни близу онако чисто и ведро бео, као на светлости. А изнеси онај најкржави изъ

таме на светлостъ, и ако га само дсба прешло ние, чудићешъ се како све лепши излази, што више светлости имао буде.

Ко ние запазио некъ пази да види, колика е разлика између они у шуми у мраку, и они на ведрини и светлости растећи дрва: ова у мраку и густини добиваю светлостъ само съ темена, те онако и расте у висину, али съ танкимъ деблама, и текъ на врху нешто незнатно граня и лишћа пугте; а она на ведрини и осою одъ сви страна светлостъ примаюћи израсте са снажнимъ деблама, многимъ снажнимъ гранама и силнимъ листомъ, како ихъ едва два и три одъ они у мраву донесу.

Исто е тако разлика на воћу са они воћака, што у тами и сену стое, и они на светлости; оно ние ниблизу онако зрело, ни онако сочно и сладко, као ово, што е на светлости узревало.

Исто е тако светлостъ важна ако не и важниа по животинѣ. Овде е само ређе прилике видити то, али где е прилике, ту се сваки зачудити мора разлики на лепоти и саяности, на животности и снази они животиня, што су на светлости растла, и они по кавезима. Найлепше цветнѣ и животиньске бое само се на найвећой светлости развию, и само ихъ у онимъ пределима има, где е найвише светлости.

Јошъ важниа е светлостъ по люде. Да неспоминѣмо оне многе благотворне промене, што се у човеку подъ упливомъ светлости сбиваю, навешћемо само, како се сваки човекъ сасвимъ веселие и бистрие, живлѣ и снажние осећа на ведромъ и светломъ дану, а као да нека чама одма на свакогъ навѣ, чимъ се небо наоблачи и светлостъ намъ сакрие; сваки се осећа суморнии и левњи, и сва се воля изгуби.

Люди и деца на светлости бавећи се добию живлѣ и ведрие бое, узрасте лепши и виши, здравии и

срчании, и душомъ и умомъ живљи и бистрии. Нигде толико богала нема, као у мрачнимъ доловима и гудурама између високи планина, где никадъ зракъ сунца недопре, или по прокопима, лагумовима, казаматима и по мрачнимъ варошкимъ конацима, а нигде тако лепи и снажни люди, као на ведримъ и светлимъ просторима живећи.

То све показуе, колико е светлостъ по животъ и здрављъ преко нужна. Яко дакле здравлю и животу греша, ко се одъ светлости клони, или за њомъ и необазире, ко по васъ данъ у соби у тами седи, и текъ подъ вече, кадъ е сунце зашло, и то на часакъ изъ рупе изађе, да се по пољу прође. Башъ за сунца то чинити ваља, и колко е комъ више могућно на светлости бити. Сви што по собама седе и ту послове раде, ваљало би, ако е иоле прилике на пољу то да чине, особито у зелени, изподъ листнатогъ дрвля и сеница.

Ходанѣмъ или седењемъ изподъ листнатогъ дрвля и у листнатимъ сеницама имамо и тај највећи добитъ, да се ту најчистиѣгъ и најснажниѣгъ воздуха нагутамо. Нигде ние воздухъ здравии ни снажнии, него изподъ лиснати дрва и у зелени, при упливу светлости; тада листъ највећма воздухъ чисти и снажи, кое нечини, кадъ сунце зађе и светлости нестане.

Неуживанѣ светлости одъ велике е штете и пагубе по здрављъ. Ово најболѣ видимо на людма у тами живећимъ; сви су бледи и слаби, надувени и болешљиви. Најздравии и најснажнии люди, чимъ неко време у тами поседе, изађу слаби и болешљиви. У тами седећи крвь избледи и оводени, отуда слабостъ и бледило, а онда се часомъ изметне шкрофула или ектика, костоболя или водена болестъ, или ма коя друга трула болештина, одъ коз не само тамничари и казаматлие, него и силни варошанинѣ што никое вужде

нетрпи и сасвимъ добро и повольно живи, само зато страда, ербо се кадкадъ по читаве месеце дана изъ они мрачни улица и рупа неизвлачи. То е узрокъ, те су и рудокопачи онако увели, еръ у лагумима радећи кадкадъ по пуне неделъ и месеце на светлостъ дана неизлазе. Исто су тако и силне занатлие по варошима, било они, што ноћу радећи а даню спаваюћи, светлостъ дана немогу, или што неће да е уживаю. Ни еданъ одъ ови неће безъ каштиге проћи, пре или после стићиће свакогъ тимъ яче, што е кои одъ нарави слабии, и отице или неотице законъ природе преступао и газио.

Напоследку имамо додати, да као што е светлостъ противу сви горепоменути болештина найвернии чуваръ, исто е тако и у болестима тимъ еданъ одъ найглавнии лекова; те по томъ валя сви кашльави, шкрофулозни, костобольни, сви са бледиломъ, са воденомъ болести и воденимъ отоцима и пр. да се светлости сунчани зрака направце излажу, да е напуштаю на голе болне уде направце падати и изливати се. Исто тако валя да е и сви остали слаби особито после претрпљне болести уживаю, свакоме е томъ врло користна и кадра кадкадъ више помоћи, него найснажния рава, и najboljи лекови. Само болестницима патећимъ одъ врућице, главоболъ, лудила, одъ неспаваня, и свима болестима очию, исто као и здравимъ очима, направце на ньи падаюћа светлостъ е шкодљива, и ови се одъ нѣ закланяти мораю.

Лисица и рыба.

Кадъ оно насилни Римляни Ерусалимъ разорише, и већи део Израильскогъ народа у жестокой битки посекоше или у роблѣ одведоше, преоста само нешто

ядно и жалостно, да подъ тешкимъ ярмомъ погани ови силеция іошъ грѣе проѣе, кои савъ онай юначки одпоръ Израилѣана и оно юначко браненѣ свогъ отечества само израильской вери приписиваше, те зато ову сасвимъ истребити одредише, и у той намери беднимъ преосталцима овимъ и држанѣ свои богослуженія, и ученѣ свога закона закратише.

У то доба бияше меѣу Израильѣанима еданѣ смирени свештеникѣ именовъ Акива, кои све ове яде свогъ народа и свое браѣе тешко гледаше, и страшеѣи се, да се неби вера праотаца и законѣ божи сасвимъ заборавио, усуди се противу наредби угнѣтателя народѣ свой у вери праотаца поучавати, и законѣ божи въима читати и тумачити.

Едаредѣ, кадѣ онѣ у овомѣ светомѣ послу бияше, доѣе къ нѣму еданѣ одѣ въиови тадашнѣи први наученика именовъ Папа, и представляюѣи му, како нимало мудро нечини, што противу наредби земальски власти, вери и законима божимъ народѣ учи, и плашеѣи га са истимъ властима хѣаше га одѣ нѣговогъ светогъ предузеѣа одговорити, наводеѣи іошѣ, како и мудрость сама налаже, приклонити се околностима.

Али Акива бияше другогъ мнѣнія, да никое околности немогу праве Израилѣане оправдати, ако се свое праотеческе вере и закона одреку, у коемѣ пише: люби Господа Бога свогъ свимъ срцемъ своимъ и свомъ душомъ своіомъ, макаръ и у опасность са животомъ дошао. Смирени Акива бияше уверенѣ, да све беде и зла, што ихъ народѣ одѣ римскогъ насиля трпи, не трпи съ вере и закона свои праотаца, веѣтъ съ недржаня истихъ по пропису, и да ѣе му само отуда спасенѣ доѣи, ако се овихъ по пропису држао буде, пакъ онда припода Папи: „Я самъ за тебе слушао, и савъ народѣ држи, да си ты први мудрица, али твое те речи издаю више за будалу него за мудрицу.“ — За-

тимъ се окрете къ народу, кои овай разговоръ слушаше, и да би уверио, како е кадкадъ лудо и опасно владати се по околностима, еръ се ту najveћа блага изгубити могу, приповеди народу ову басну:

Одаюћи лисица едаредъ покрай воде опази где многе рибе у najveћемъ страу изъ воде смуцаше, и любопитна да дозна, шта ихъ тако узнемирава, проговори: смемъ ли, любезне мое, тако слободна бити и запитати, са шта сте у толикомъ страу? Бежимо одъ наши душмана, одговорише рибе, и одъ мрежа њиови, кое су на све стране заметнули. О, о, викну лукава лисица, ако ништа друго ние, то љу вамъ я средство казати, како ће те се за часъ спасти. Изађите амо на суво, пакъ да заедно као некада наши праотци у слоги и споразумљню, любви и братству живимо. Али рибе опазе подлостъ овога подмуклогъ и башъ на њиовъ животъ вребаюћегъ саветника па одговорише: Лию, лию! Ђси ли ты она, што е за наймудрию међу животиняма држе, а твой те говоръ издае за najveћу улу и будалу. Кадъ ми оволике беде и неволъ у нашој рођеној постойбини и завичаю трпяти имамо, а да каквоме добру да се надамо у туђемъ нашој нарави и обичаима сасвимъ противномъ завичаю.

Исто е тако браћо и съ нами, придода смирени свештеникъ народу. Кадъ ми толика зла и беде трпяти морамо држећи се свое вере и закона, у којима намъ е животъ и спасенъ, а да шта бы съ нама текъ онда было, кадъ бы ихъ се сасвимъ одрекли.

Међутимъ дознаше гонители за Акиву и затворише га недаюћи му ове свое свете дужности извршивати. Али непрође дуго, пакъ и Папу у исту тамницу вргоше, коєга учуђенъ Акива упита: Папо, мудри Папо! шта тебе амо донесе, заръ те немога твоя околности пазећа мудростъ сахранити. О сретни Акива,

викну му уздишући Папа, ты трпишъ за законъ, а я за ништице; и ту опозва Папа оно мнѣние свое, и припозна, да веру и завичай свой кадъ у опасность дођу сложно и до последнѣ капи крви бранити валя, и никакое околности необазиратисе, тимъ манѣ, што душмани прибеглице као и odporнике еднако награђую, іошъ увекъ веѣма ове негъ оне поштујући, сматрајући само ове за поштене люде, а оне за никакве.

Мракъ и светлостъ.

Вы казуете, рече царъ Траянъ едномъ смиреномъ владици, да е вашъ Богъ свуда, и фалите се да е онъ увекъ међу вама, я бы га радъ видити.

Богъ е вездесуштъ, одговори владика, али га нико видити неможе; никое смртно око ние кадро нѣговогъ величества гледати.

Али царъ некте попуштати одъ свое намере.

Добро, рече владика, а ми ѣемо покушати, да найпре еднога одъ нѣгови посланика видишъ.

Царъ пристане на то, и владика га изведе еднога дана у подне подъ ведро небо, и замоли, да погледа у сунце, кое тада са пуномъ снагомъ свое светлости сияше.

То немогу, рече царъ, нѣгова силна светлостъ недопушта гледати у себе.

А онда придода владика: Господару! ты неможешъ ни светлостъ еднога одъ нѣгови рукотвора гледати, а да како можешъ я помислити, да би нѣга самога у оной далеко веѣой светлости и величеству гледати могао; смртно око ние у станю чинити то.

ГГ. Пряложници на „Фондъ Школскогъ Листа.“

„Пракымъ подобаетъ похвала.“ Пс. 32.-1.

Изъ Тишела.

Милитарскога реда: Г. вбл. и пл. Паићъ полковникъ 5 фор.; г. Ивков мајоръ у пензии 2 фор.; г. Дим. Стеинъ капетанъ 2 ф.; г. Марко Крестићъ аудиторъ у пензии 1 фор.; г. Теодоръ Добановачки капет. у пензии 2 ф.; г. Давидовацъ кап. у пензии 20 н.; г. Никовицъ кап. у пензии (римокат.) 30 н.; г. Станоевъ, надпоручикъ 2 ф.; г. Никовицъ поручикъ (римокат.) 1 ф.; г. Савинъ поруч. 1 ф.; г. Сегединацъ поруч. 1 ф.; г. Гайшинъ поруч. 1 ф.; г. Воинов руков. грунт. кнѣга 1 ф.; г. Букићъ профоз 1 ф.; г. Бошковъ фелбаб 30 новч.; г. Паучки приматель 40 новч.; г. Николићъ капларъ 20 новч. — *ГГ. свештеници.* ч. г. Стефанъ Богдановићъ 1 ф.; ч. г. Атан. Поповићъ парохъ 1 ф.; ч. г. Антоние Вуграч пар. римски 1 ф. 20 н.; ч. г. Петаръ Петровићъ ђаконъ и учитель 50 новч. — *Трговци и майстори:* ГГ. Лазаръ Янковићъ 1 ф.; Вас. Јоановићъ 4 ф.; Сим. Манастирлия 1 ф.; Петаръ Натошевићъ 1 ф.; Тим. Георгиѣвићъ 1 фор.; Адамъ Херманъ (римокат.) 1 фор.; Фран. Чуновићъ 20 н.; Сава Секулићъ 50 новч.; Андр. Зорићъ 20 н.; Јов. Свобода (римокат.) 50 н.; Јованъ Рацковићъ 50 новч.; Илия Атанасиевићъ 1 ф. 20 новч.; Борђе Црнячки 1 ф.; Стеванъ Мушицки 1 ф.; Мойс. Јовановъ 1 ф.; Андр.; Николићъ 20 н.; Алекс. Зорићъ 20 н.; Јованъ Сомборацъ 10 н.; Наумъ Јовановъ 32 новч.; Стеванъ Николићъ 20 н.; Драгомиръ Манойловићъ 20 новч.; Лазаръ Николинъ 50 новч.; Рада Вуковъ 40 новч.; Тодор Поповићъ 20 новч.; Петаръ Јовановићъ 1 ф.; Карло Дайчъ (римок.) 30 новч.; Шлезъ (римок.) 1 ф.; Јосифъ Якобъ (римок.) 20 новч.; Маѣашъ Јожефъ (римок.) 30 н.; Яковъ Поповићъ 30 н.; Борђе Николићъ 40 новч.; Ёвта Јованов 40 новч.; Борђе Крестићъ 1 ф.; Марко Янковићъ 3 фор.; Михаило Крестићъ 2 ф. *Трговачки помоћници:* Дим. Радосавлѣвићъ 1 ф.; Јоца Милутиновићъ 1 ф.; Алекс. Мана-

стирля 1 ф. — *Граничари*: Урошъ Пеинъ 1 ф.; Атан. Ру-
жићъ 1 ф.; Јованъ Лалинъ 20 новч.; Марко Аврамовъ 30
новч.; Нића Бешлинъ 10 новча Јованъ Николинъ 20 новч.; Нића
Стойковъ 10 н.; Сима Секулићъ 10. новч.; Мойс. Вранићъ
20 новч.; Тима Деановъ 10 новч.; Рада Бешлинъ 10 новч.;
Урошъ Вла 20 новч.; Тома Пеинъ 20 новч.; Яш.; Чавићъ 20
новч.; Алекса Стокинъ 10 новч.; Атан. Шуваковъ 10 новч.;
Пая Мишковъ 20 новч.; Милошъ пл. Хрняковъ 20 нов.; Те-
офанъ Пеинъ 20 н.; Милошъ Петровићъ 10 н.; Аца Момировъ
20 н.; Јованъ Улићъ чобанъ 10 нов.; Мила Мишковъ 10 нов.
— *Племените госпође*: Н. Н. 76 новч.; Мариа Крестића 2 ф.;
Мариа Јанковића 1 ф.; Агница Јанковића 1 ф.; Јулиана Петро-
вића 50 новч.; Емилия Райчетића 20 н.; Ана Манастиерлина
1 цванцикъ.

Изъ Темшвара.

Високопреосвешт. г. Самуилъ Маширевићъ, Епископъ
20 ф., Високопречеста. г. Антоній Нако, Архимандр. Бездинскій
20 фор., Препод. г. Арсеній Продановићъ, игуманъ Воило-
вачкій 5 ф., Преч. г. Васіліанъ Петровићъ, синђель 2 фор.,
Преп. г. Несторъ Ковачевићъ, еромонахъ и економъ епископ.
5 фор.

Изъ Даля.

ГГ. — Данилъ Раячићъ, адвокатъ 2 фор., Ђорђе Ми-
ланковићъ, начелникъ 1 фор., Јоанъ Смекалъ, властел. рачу-
новодитель 1 фор., Петаръ Стефановићъ, парохъ 2 фор., Ан-
тоній Миланковићъ, трговацъ 10 фор., Јоанъ Маринковићъ,
трговацъ 5 фор., Савва Марковићъ, трговацъ 1 фор., Аца
Поповићъ, абаџія 1 фор.

Свима ГГ. пренумерантима, кои одъ ланске т. в. 1860.
год. за Школски Листъ дугую; и коима смо изъ почести за
ову 1861. год. почели Шк. Листъ шилати, одъ 12. броя пре-
стаћемо шилати, ако у скоро не плате. Уредн. Шк. Листа.

Издае Епископска књигопечатня у Новомъ Саду.